

LOJİSTİK TERİMLER

SÖZLÜĞÜ

Acente: Bir lojistik şirketinin merkez kuruluşu dışında bir bölgede, onun adına hizmet veren kuruluş veya bireydir.

Acil Durum Planı: Gelecekte oluşabilecek beklenmeyen gelişmelere karşı alınacak önlemleri gösteren plandır.

Acil Stok: Planlanmamış, acil durumlara karşı her zaman elde tutulmak zorunda olan stok miktarıdır.

Açılabilir Tavanlı Konteyner (Opentop): Standart konteynere sığmayan veya konteyner kapısından forklift veya benzeri donanım ile yüklenemeyen konteynerdir.

ADR: Yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddelerin karayolu ile taşınması kurallarını içeren, bu maddelerin taşınabilmesi için, araç ve sürücülerde gerekli belgelerin arandığı bir standarttır.

Sınıflarına göre aşağıda belirtilmiştir;

Sınıf 1: Patlayıcı Maddeler

Sınıf 2: Gazlar

Sınıf 3: Yanıcı Sıvı Maddeler

Sınıf 4.1: Yanıcı Katı Maddeler

Sınıf 4.2: Kendi Kendine Yanan Maddeler

Sınıf 4.3: Su ile Temas Edince Yanan Maddeler

Sınıf 5.1: Yakıcı (Okside) Maddeler

Sınıf 5.2: Organik Peroksitler

Sınıf 6.1: Zehirli Maddeler

Sınıf 6.2: Bulaşıcı Maddeler

Sınıf 7: Radyoaktif Maddeler

Sınıf 8: Aşındırıcı (Asidik) Maddeler

Sınıf 9: Farklı Tehlikeleri Olan Maddeler

Adres: Lojistik tesis içerisinde fiziksel sınırları belirlenerek, bir kimlik numarası ile sisteme tanımlanmış lokasyonlardır.

Adresleme: Lojistik tesis içerisinde yürütülen operasyon esnasında ürünlerin ya da taşıma birimlerinin (sepet, koli, palet vb.) fiziksel olarak tesis içerisinde bulunan bir adrese konulması ve sistemsel olarak ilgili ürünün ya da taşıma biriminin kimlik numarası ile yerleştirildiği adresin kimlik numarasının eşleştirilerek kaydedilmesidir.

Adresteki Stok Doğruluğu: Lojistik tesis içerisindeki bir adreste fiziki olarak bulunan ürünlerin, sistem üzerinde ilgili adreste kayıtlı ürünlerle bire bir eşleşmesidir.

Akreditifli Ödeme (Payment Under Letter Of Credit – L/C): Bir alıcının talebine istinaden, bir bankanın verdiği ve alıcı tarafından ayrıntıları belirtilmiş, mala veya hizmete ilişkin belgelerin ibrazı karşılığında, belirtilen bir satıcıya ödeme yapılacağı yolundaki şartlı bir taahhüttür.

Aktarma: Bir araç ile gelen yüklerin boşaltılarak, herhangi bir özel işleme tabi tutulmadan kısa bir süre içinde sevk edilmek üzere başka bir araca yüklenmesi işlemidir.

Aktarma Merkezi: Gelen yükün/kargoların indirildiği ve varış noktasına göre gidenlerin ise yüklendiği, gün içinde kargoların kısa zaman aralıkları ile saklandığı, araçlar arası yük/kargo transferi yapıldığı işlem merkezleridir.

Aktif İstif: Üzerinde çalışılan ve gereksinime göre malzeme konulan/kaldırılan yüklerin istifidir.

Alıcı: Ürünü teslim alan taraftır.

Ambalaj: Ürünleri dış etkilerden koruyan, tanıtım ve pazarlama işlemlerini kolaylaştıran, görsellik ve kullanım ergonomisi sağlayan, içindeki ürün hakkında bilgiler bulunduran; metal, plastik, cam vb. malzemelerden yapılmış kaptır.

Ambar: İhtiyaca bağlı olarak belirli bir süre için ürünlerin konulduğu kapalı ya da açık güvenli alandır.

Ambar Teslim-Tesellüm Fişi (ATF): Depolama, taşıma ve/veya katma değerli hizmetler sunmak üzere, söz konusu hizmeti veren firma, tedarikçi veya müşterilerden malı teslim alırken veya teslim ederken imzalama ve kaşeleme suretiyle söz konusu eşyaların ilgili tarafın sorumluluğuna geçtiğini belgelemek üzere düzenlenen evraktır.

Ana Güzergah: Çıkış ve varış noktaları arasındaki en uygun ve en çok kullanılan yoldur.

Ana Konşimento (Master Airway Bill – MAWB): Havayolu taşımalarında gerçek göndericiden gerçek alıcıya yapılan gönderilerde kullanılır.

Anlaşmalı Depo: Bir sözleşmeye dayalı olarak, müşteri veya müşteriler adına depolama faaliyetlerinin gerçekleştirildiği depodur.

Anlaşma: Tedarik hizmetlerinde, koşulları önceden ve net olarak tanımlamak üzere ilgili taraflar arasında varılan mutabakat metnidir.

Antrepo (Bonded Warehouse): Gümrük mevzuatına tabi olan eşyaların, gümrük gözetimi altındayken muhafaza edildiği ve ilgili dış ticaret işleminin tamamlanabilmesi için gerekli işlemlerin yapıldığı bir tür depodur.

Ara Konşimento (House Airway Bill – HAWB): Acenteler tarafından düzenlenen hava navlunu için kullanılan yükleme dokümanıdır. Ara konşimento aynı zamanda destinasyon acentesi için yükleme talimatlarını, malın tanımını ve uygulanacak taşıma ücretlerini de içinde barındırır.

Ardiye (Storage): Ürünlerin/malzemelerin saklanıp muhafaza edildiği yer, saklama/muhafaza etme hizmeti ve bu hizmet için ödenen ücret.

Astarya (Laydays and Cancelling Clause – LayCan): Geminin yükleme veya boşaltma için söz konusu limanda kalabileceği günlerin oluşturduğu aralıktır.

Aşamalı Stok: Müşteri gereksinimlerini karşılamak üzere tedarik zincirinde belli bir aşamadaki stoktur.

Ata Karnesi (Ata Carnet): Uluslararası ithalat sözleşmesi kapsamında, taraf ülkeler arasında eşyanın gümrük vergisine tabi olmadan geçici kabulüne imkan sağlayan teminat yerine geçen ve beyanname olarak kabul edilen belgedir.

ATR (ATR Movement Certificate): Türkiye ve Avrupa Topluluğu arasında imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması'na göre, serbest dolaşım halinde bulunan malların ihracında gümrük muafiyetinden yararlanmak amacıyla ihracatçı tarafından düzenlenen belgedir.

Avadanlık: Bir aracı onarmak için kullanılan aletlerin (çekiç, tornavida vb.) bulunduğu takım çantasıdır.

B

BAF (Bunker Adjustment Factor): Petrol fiyatlarındaki dalgalanmadan etkilenmemek için her ay belirlenen navlun kalemidir.

Banlı Konveyör Sistemi: Kutulu ve ambalajlı malzemelerden dökme malzemeye kadar ürün taşıma potansiyeline sahip olarak tasarlanmış taşıma yüzeyi plastik, kauçuk gibi malzemedен yapılmış konveyörlerdir.

Barkod: Otomatik tanımlama teknolojisi kapsamında, bir optik okuyucu aygıt ile okunarak bilgisayar ortamına sayı, karakter ya da bunların karışımı olarak aktarılabilen, farklı kalınlıklardaki çizgi-boşluk kombinasyonlarıdır.

Bekleme Süresi: Yükün fiziksel olarak hareket etmediği süredir.

Beyan Tutarı: Göndericinin beyan ettiği mal değeridir.

Blok Tren (Unit Train): Yeterince yük varsa, bir demiryolu katarının tümünün bu yüke tahsis edilmesidir. Söz konusu yük salt bir şirkete ait olabilir.

C-Ç

CAF (Currency Adjustment Factor): Amerikan dolarındaki dalgalanmaların navluna dahil edilmesidir.

CFR (Cost and Freight): Mal bedeli ve navlun ödenmiş, sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan uluslararası ticarete bir teslim şeklidir. Satıcı tüm masraf ve riskleri üstlenerek malları yükleneceği limana kadar getirir, ihracat için gümrüklenmiş olarak gemiye teslim etmesini ifade eder. Malların hasar ve kaybına ilişkin risk, mallar gemiye konduğunda alıcıya geçerken, masrafların alıcıya devri, varış limanında gerçekleşir.

CIF (Cost, Insurance and Freight): Mal bedeli, sigorta ve navlun ödenmiş, sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan uluslararası ticarete bir teslim şeklidir. Satıcı tüm masraf ve riskleri üstlenerek malları yükleneceği limana kadar getirir, ihracat için gümrüklenmiş olarak gemiye teslim etmesini ifade eder. Ayrıca satıcı malların taşınması sırasında oluşacak kayıp ve hasar riskine karşılık alıcı adına asgari teminat oranında bir sigorta sözleşmesi yapar. Malların hasar ve kaybına ilişkin risk, mallar gemiye konduğunda alıcıya geçerken, masrafların alıcıya devri, varış limanında gerçekleşir ve risk alıcıya geçer.

CIP (Carriage and Insurance Paid To): Mal bedeli, sigorta ve navlun ödenmiş, her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticarete bir teslim şeklidir. Satıcının malları ihracat için gümrüklenmiş olarak kendisinin seçtiği bir taşıyıcı veya diğer bir kişiye belirlenen yerde (eğer taraflarca böyle bir yer kararlaştırılmış ise) teslim edileceğini ve satıcının, malların belirtilen varış noktasına getirilmesi için taşıma masraflarını ödemek zorunda olduğunu ifade eder. Satıcı sigorta primini ödemek suretiyle yüklediği mal cinsine uygun olan asgari teminat oranında bir sigorta yaptırır. Satıcı "teslim yükümlülüğünü" mallar varış yerine ulaştığında değil, malları taşıyıcıya teslim ettiğinde yerine getirmiş sayılır.

CMR Anlaşması: Uluslararası nitelikteki CMR Anlaşması'nın hükümlerini kabul eden ülkelerce kullanılan bir karayolu taşıma belgesidir. Taşımanın CMR hükümlerine göre yapıldığını göstermektedir. Gönderici veya lojistik firması tarafından alıcının adına düzenlenmektedir.

CMR Karayolu Taşıma Belgesi (CMR International Consignment Note): Nakliye firması tarafından alıcının adına düzenlenir. Malların belirtilen şartlarla taşınmak üzere, iyi durumda teslim alındığını ve taşıma sözleşmesinin yapıldığını gösteren hukuki bir delildir.

CPT (Carriage Paid To): Mal bedeli ve navlun ödenmiş, her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Özellikle çok araçlı taşımacılık türlerinde kullanılır. Satıcının malları ihracat için gümrüklenmiş olarak kendisinin seçtiği bir taşıyıcı veya diğer bir kişiye belirlenen yerde (eğer taraflarca böyle bir yer kararlaştırılmış ise) teslim edileceğini ve satıcının, malların belirtilen varış noktasına getirilmesi için taşıma masraflarını ödemek zorunda olduğunu ifade eder. Malları ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği andan itibaren malla ilgili bütün risk ve navlun dışındaki masraflar genel bir kural olarak alıcıya geçer.

Çapraz Sevkiyat (Cross Docking): Tedarikçiden temin edilen ürünlerin stoğa alınmadan ve taşıma kabı bazında içeriği bozulmadan müşterilerin gereksinimlerine göre tasnif edilerek sevk edilmesi işlemidir.

Çeki Listesi (Packing List): Koli, ambalaj listesidir. Kargonun içindeki eşyaların adet, parça, ağırlık, boyut ve numaraları ile alıcı bilgilerini ve adresini gösteren ayrıntılı listedir.

Dağıtılmış Stok: Aynı malzeme stoğunun farklı yerlerde bulundurulmasıdır.

Dağıtım: Ürünlerin belirtilen zaman, miktar vb. koşullara uygun olarak, belirtilen yerlere sevk ve teslim edilebilmesi (gönderilmesi) için gerçekleştirilen işlemler bütünüdür.

Dağıtım Ağı: Ürünlerin sevk noktalarından teslim noktalarına kadar geçen süreçte yer alan depo, rota, satış noktası vb. ögelerin tanımlandığı sistemdir.

Dağıtım Kanalı: İşletmenin ürettiği ve/veya sunduğu malların/hizmetlerin, işletmeden son kullanıcıya kadar olan akışında, bu akış üzerindeki bağlantı noktalarının bütünüdür.

Dağıtım Merkezi: Tedarikçi veya tedarikçilerden gelen ürünlerin; dağıtıma kadar geçen süre içinde depolama, katma değerli işlemler, elleçleme, ambalajlama ve sevkiyatının yapıldığı lojistik tesislerdir.

DAP (Delivered At Place): Mal bedeli, sigorta, navlun ve iç taşımlar ödenmiş, çok çeşitli taşıma dahil her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Satıcının malları belirlenen varış yerinde gelen taşıma aracından boşaltmadan alıcının tasarrufuna bırakmakla teslim ettiğini ifade eder. Satıcı, malların belirlenen varış yerine getirilmesine ilişkin tüm hasar ve masrafları üstlenir. Satıcı varış yerine kadar olan tüm masrafları üstlenir, ancak alıcı ülkesindeki gümrük işlemleri ve masrafları alıcıya aittir.

Dar Koridor Depolama Sistemi: Depo hacmini düşeyde daha verimli kullanabilmek için depolarda raf sistemleri kullanılmaktadır. Raf sistemleri arasındaki boşluklar koridor olarak adlandırılmaktadır. Standart elleçleme ekipmanları (forklift, reachtruck vb.) kullanıldığında bu koridorların 3 metre civarında bir genişliğe sahip olması gerekmektedir. Depo hacmini yatayda da verimli kullanabilmek için özel elleçleme ekipmanları ile bu koridorların genişliklerinin 2 metre seviyelerine kadar daraltıldığı depolama sistemidir.

Dar Koridor İstif Ekipmanı: Dar Koridor Depolama Sistemi içerisinde ray, lazer ışığı, manyetik çizgi gibi kılavuzlarla koridorlarda hareket ederek, paletlerin rafa yerleştirilmesi ve geri alınması için kullanılan ekipmandır. Operatörün bulunduğu kabinin ürünle birlikte düşey hareket edebildiği modeller "man-up" olarak, kabinin sabit olarak zemin raf katı hizasında kaldığı modeller ise "man-down" olarak adlandırılmaktadır. "Man-up" modeller palet elleçlemenin yanı sıra, yüksek raflardan sipariş toplama amaçlı da kullanılabilir.

DAT (Delivered At Terminal): Mal bedeli, sigorta, navlun ve iç taşımlar ödenmiş, çok çeşitli taşıma dahil her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Satıcının malları belirlenen varış yerinde veya limanda belirlenen terminalde gelen taşıma aracından boşaltılmış bir şekilde alıcının tasarrufuna bırakmakla malların teslim edildiğini ifade eder. DAT, eşyanın alıcı ve satıcı tarafından belirlenmiş olan terminal noktasında, boşaltma masrafları satıcı tarafından karşılanmış olarak alıcının emrine bırakılmasıdır.

DDP (Delivered Duty Paid): Mal bedeli, sigorta, navlun ve iç taşımlar ödenmiş, çok çeşitli taşıma dahil her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Satıcının teslim yükümlülüğü, malların ithal ülkesinde belirlenen yerde emre hazır tutulması ile sona erer. Satıcı, malların o noktaya kadar taşınması, ithal gümrüğünden geçirilmesi için gerekli vergi, resim ve diğer harçlar dahil olmak üzere riziko ve giderleri üstlenmek durumundadır.

Demuraj: Geminin kendisine tanınan yükleme ve boşaltma süresini aşması ya da konteyner içinde bekleyen yükün tanınan süreden önce gümrükten çekilip boşaltılmamasıdır.

Depo: Ürünlerin ham madde aşamasından üretim ortamına, oradan da tüketim merkezlerine dağıtımına kadar olan bütün bir faaliyet dizisinin gerçekleştirilmesinde stratejik rol oynayan ara noktalardır.

Depo Yönetim Sistemi: Depoya gelen ürünlerin kabul edilmesinden sevk edilmesine kadar geçen tüm süreci (dış saha yönetimi dahil), bilgisayar ortamında ve otomatik tanıma teknolojilerini kullanarak kaydedip raporlayan, içerisinde barındırdığı akıllı algoritmalarla süreç içerisinde adres belirleme, alokasyon yapma gibi konularda kararlar alarak çalışanları yönlendiren, kaynakların takibini ve planlamayı sağlayan sistemdir.

Desi: Yük taşıma ücreti hesabında kullanılmak üzere; paket, sandık, koli gibi yüklerin üç boyutunun (en, boy, yükseklik) santimetre cinsinden birbiriyle çarpıldıktan sonra 3.000'e bölünmesi ile elde edilen değerdir.

Dış Saha Yönetimi (Yard Management): Lojistik tesis sınırları içine giren tüm araç ve şahısların tanımlanmış süreçlere ve kurallara (trafik akışı, park alanlarının kullanımı, güvenlik zincirinin korunması gibi) uygun hareket etmesinin sağlanması ve takip edilmesidir.

Dikey Depolama Sistemi: Her bir modülünün içerisinde bir asansör sistemi ve tepsiler bulunan mekatronik sistemdir. Ürünlerin ya da taşıma kaplarının (sepet, koli vb.) tepsiler üzerine konularak, asansör sistemi ile dikey yönde taşınarak depolama yapmayı sağlar. İçerisinde yer alan sensörler vasıtasıyla, tepsi üzerine konan ürünlerin yüksekliklerini tespit edip tepsiler arası mesafeyi minimize ederek düşey yönde verimli depolama yapmayı sağlar.

Dikey Konveyör Sistemi: Katlar, ara katlar veya aynı kat içerisinde yükseklik farkı olan istasyonlar arasında iletişimin, eğimli konveyör ile çözülebilecek kadar uzun olmadığı durumlarda kullanılan konveyör sistemidir.

Doğrudan (Direkt) Sevkiyat: Ürünlerin, bir depolama işlemi yapılmaksızın müşteriye gönderilmesidir.

Doküman: Fatura, satın alma emri vb. formların her biridir.

Dozvola: Ülkelerin birbirleri arasında kullandıkları, TIR'ların transit geçiş belgesidir. Ülkeler karşılıklı olarak yıllık Dozvola Belgesi ücreti öderler. Bu belgeyi alan TIR'lar ülkelerden transit yük taşımacılığı yapabilirler.

Dökme Yük: Yükün ekipmanla elleçlenebilecek bir taşıma kabının içinde olmadığı ve elleçlemenin yüke dokunmayı gerektirdiği yükleme tipidir.

Dönemsel Sayım (Cycle Count): Stok doğruluğunu sağlamak amacıyla, stoğun belirli dönemlerde bir düzen içerisinde sayılma ve kaydedilme işlemidir.

Dördüncü Parti Lojistik (Fourth Party Logistics – 4PL): Müşterilerine kapsamlı tedarik zinciri çözümleri sunmak için, kendi organizasyonunun kaynaklarını, yeteneklerini ve teknolojisini, üçüncü taraf lojistik (3PL) şirketleri ile bir araya getiren ve tüm zincirin tasarımını ve yönetimini üstlenen şirketlerdir. 4PL şirketleri, tüm tedarik zinciri boyunca değer katabilme uzmanlığına ve yeteneğine sahip olmak zorundadırlar.

Elektrikli İstif Makinesi (Stacker): Paletli yükleri dikeyde hareket ettirerek istifleme yapmak için kullanılan elektrikli ekipmandır. Operatör için ekipmanda bir kabin bulunmaz, operatör ekipmanı yaya olarak kullanır. Reachtruck gibi klasik istif ekipmanlarına kıyasla daha küçük ve ekonomik bir üründür, fakat çıkabildiği maksimum yükseklik daha düşüktür.

Elektrikli Transpalet (Jet): Paletli yükleri pratik bir şekilde yatay yönde taşımak için kullanılan, elle kumandalı ve elektrik (akü) gücüyle çalışan ekipmandır. Paletleri dikey yönde taşıma/istifleme kabiliyeti çok kısıtlıdır.

Elektronik Ticaret (E-Ticaret): İnternet ortamında insanların belirli sistemler üzerinde gerçek ya da sanal ürünleri para karşılığında satın almasıdır.

Elektronik Ürün Kodu: Tedarik zincirindeki bir ürünün küresel olarak, anında ve otomatik tanımlanması ve izlenmesi için kod versiyonu, üretici/imalatçı bilgisi, ürün tipi ve ürünün seri numarası bilgilerini içeren koddur.

Elleçleme (Handling): Lojistik tesislerde, ürünlerin yerinin değiştirilmesi, paket yapısının bozulup yeniden oluşturulması, kap boyutlarının değiştirilmesi, kontrol edilmesi, etiketleme, streçleme gibi işlemlerin tamamı için kullanılan genel bir ifadedir.

Emtia: Ticarete konu olan tüm mallar ve ürünlere verilen addır.

Envanter (Inventory): İşletmedeki tüm demirbaş ve stokların fiziksel ve/veya mali listesi.

Erişim Alanı: Raf gözü veya istiflere erişmek için kullanılan geçittir. Malzeme sayımı amaçlı olarak kullanılır.

Esneklik: Tüketici taleplerindeki değişime uyum sağlayabilme yeteneğidir.

Esnek Konveyör (Flexi Conveyor): Her bir bölümü 1 metre uzunluğunda olan ve

makaslı yapısı sayesinde, uzayıp kısalarak farklı mesafelere uyum sağlayabilen konveyör modelidir.

Eş Zamanlı Giriş ve Sipariş Hazırlama (Flow Thru): Çapraz Yükleme işlemine benzer olarak tedarikçiden temin edilen ürünlerin stoğa alınmadan, müşterilerin siparişlerine göre ürünlerin tasnif edilerek sevk edilmesi işlemidir. Çapraz Yükleme işleminden farklı olarak, taşıma kabının içeriğinde değişiklik yapma ihtiyacı olabilmektedir, dolayısıyla taşıma kabı içerisindeki ürünler teker teker elleçlenerek hem giriş hem sipariş hazırlama işlemine eş zamanlı olarak tabi tutulmaktadır. İlgili üründen gelen miktar sipariş miktarından fazla olduğu durumlarda da kalan miktar (tortu olarak adlandırılır) sadece mal kabul işlemine tabi tutularak stoğa alınır. Böylece giriş aşamasında gelen ürünün kısmen ya da tamamen siparişlerle eşleştirilerek tasnif edilmesi ve sadece eşleşmeyenlerin stoklara alınması sağlanarak, operasyonel işlemler azaltılarak kaynak kullanımında tasarruf sağlanır.

ETA (Estimated Time Of Arrival): Tahmini varış tarihidir.

Euro Palet (EUR – pallet): Avrupa ülkeleri zamanla paletlerde standardizasyona giderek; ölçü, kalite, malzeme cinsi, nem oranı, kullanılan çivi gibi özelliklerini saptamış ve bu standartlara uygun paletleri Euro Palet olarak tanımlamışlardır. Euro Palet'in standart numarası UIC 435-2V'dir. Ölçüleri ise 80 cm x 120 cm'dir.

Ex Beyan: İhracat beyannamesidir.

Extranet: Farklı organizasyonların (müşteriler, tedarikçiler, devlet kurumları vb.) aynı yazılım ve protokolleri internet üzerinden kullanabilecekleri şekilde oluşturulan ağıdır.

Ex Works: Sadece mal bedeli ifade eden, satıcının kendi depo veya işletmesinde malın alıcıya teslimini sağlayan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Malların işletmede teslim edilmesinden itibaren malla ilgili bütün masraf ve risk ile diğer yükümlülükler alıcı tarafından karşılanır. Satıcı, malları herhangi bir taşıma aracına yüklemek zorunda olmadığı gibi, malların ihracat için gümrükleme işlemleri gereken hallerde bu gümrükleme işlemlerini yerine getirmek zorunda değildir.

FAS (Free Alongside Ship): Mal bedeli ve limana kadar iç taşımaları ödenmiş, deniz ve iç su taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Satıcının malları belirlenen yükleme limanında, ihracat için gümrüklenmiş olarak alıcı tarafından seçilen geminin doğrultusunda (rıhtımda) bırakarak teslim etmesini ifade eder. Tesliminden itibaren malların kaybolması veya

hasar görmesi gibi rizikolar alıcıya aittir. Bu andan itibaren malla ilgili bütün masraflar ve navlun alıcı tarafından karşılanır.

Fatura: Ürün, miktar, nitelik, satış şekli, ağırlık, adres, tarih vb. bilgilerin bulunduğu, satıcı tarafından düzenlenen evraktır.

FCA (Free Carrier): Mal bedeli ve belirlenen yere kadar iç taşımaları ödenmiş, her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Malların ihracat için gümrüklü olarak alıcı tarafından belirtilen yerde, alıcı tarafından tayin edilen taşıyıcıya teslim edilmesiyle satıcının yükümlülüğünün bitiğini ifade eder. Eğer alıcı malları teslim alması için kendisi bizzat taşıyıcı olmayan birisini tayin etmişse, satıcı malları bu kişiye bırakarak teslim yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılır.

Feeder Service: Büyük deniz gemilerinden küçük deniz gemilerine veya mavnalara veya bu olayın tersi olduğu zaman malların alınması veya teslimi olayıdır. Büyük gemilerden direk servis yapabilmek çoğu kez mümkün olmamaktadır.

FIFO (First in First Out): Genellikle depolamada ve maliyetlendirmede kullanılan, depolama için ilk giren malzemenin ilk çıkacağını öngören kuraldır.

Fiktif (Fictive): Özel firmanın salt kendine ait gümrüklü malları depoladığı antrepo tipidir.

Filo Yönetimi: Lojistik firmalarında var olan özmal araç, ekipman, garaj ve alt yapı sistemlerinin bir düzen içerisinde ahenkle yönetilmesi ve yürütülmesi işine filo yönetimi denir. Araçların nerede ne zaman olacağı, bakımları, hangi konaklama yerlerinde kalacağı, araçta bulunacak ekipmanlar, şoför durumu gibi tüm işlerin tamamını kapsar.

Fiziksel Dağıtım: Üretilen malların tüketicilere fiziksel olarak taşınması, depolanması, stok kontrollerinin yapılması, ambalajlanması, bilgi iletişimi ve sipariş işlemlerinin gerçekleştirilmesidir.

Fiziksel Sayım: Depo veya tesisteki tüm envanterin, giriş ve çıkış işlemlerinin geçici süre ile durdurularak genellikle yılda bir ya da iki kez belirli bir düzen içinde sayılması ve kaydedilmesi sürecidir.

FOB (Free On Board): Uluslararası teslim şeklidir. Satıcı malları belirlenen tarihte ve yerde, alıcı tarafından temin edilen gemiye yüklemeyi gerçekleştirir. Mallar geminin küpeştesine (güvertesine) geçtikten sonra meydana gelebilecek her türlü hasar, kayıp ve masraflar alıcının sorumluluğundadır. Satıcı ihracat için

gerekli tüm belgeleri hazırlar ve malların gümrük işlemlerini tamamlayarak teslim eder.

Forklift: Açık ve kapalı alanlarda yükleme, boşaltma, taşıma, yerleştirme, istifleme vb. elleçleme işlemleri için kullanılan çatallı taşıma/kaldırma aracı, çatallı kaldıraçtır.

Frigo Taşıma (Transportation Refrigerated): -26 derece sıcaklığa kadar taze ve dondurulmuş gıda taşımacılığı anlamına gelir.

FTL (Full Truck Load): Bir treylerin taşıma kapasitesini tam olarak (hacim, ağırlık) dolduran yüküdür.

Gabari: Taşıtların yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenli seyirlerini temin amacı ile uzunluk, genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçülerdir.

Geçici Kabul: Ham madde, yarı ürün veya ürün maddenin yurt dışından getirtilerek, ülke içinde farklı maddeler katarak/katmayarak ya da üzerinde katma değerli işlemlerde (işçilik vb.) bulunarak/bulunmayarak, yarı ürün/ürün haline getirilmesi ve yurt dışına çıkarılmasıdır.

Gelir Yönetimi: Gelirlerin verimli uygulamalar ile artırılmasıdır.

Giydirme Depo: Raf sisteminin ürün depolamanın yanı sıra, depo binasının ana taşıyıcı sistemi olarak kullanıldığı bina tipidir. Raf sistemi kurulduktan sonra üzerine cephe ve çatı panelleri kaplanır, mekanik elektrik sistemleri de yine raf sistemine entegre olarak kurulur. Dolayısıyla, klasik depo raflarına kıyasla, giydirme depo rafları binayı etkilemeden esnek bir şekilde sökülüp taşınamaz, yer değişiklikleri yapılamaz.

Gizli Hasar: Görünüşte zarar görmemiş gibi duran bir kap içindeki ürünlerin sonradan hasar görmüş olduğunun anlaşılması durumudur.

Gönderici: Ürünün taşınmasını talep eden taraf, şirkettir.

GPRS: Verilerin GSM şebekesi üzerinden kullanıcılara aktarılmasını sağlayan iletişim teknolojisidir.

Grupaj: Bir taşıma aracı veya kabının birden fazla göndericiye tahsis edilmesidir.

Gümrük Beyannamesi (Bill Of Entry): Gümrük idarelerine, yurda girecek veya çıkacak olan, transit yapılmak veya başka bir işleme tabi tutulmak istenen eşyaya ilişkin özelliklerini, boyutlarını, niteliklerini belirten yazılı beyan belgesine denir. Nüsha olarak düzenlenir.

Gümrük Birliği: Bir veya daha fazla ülke arasında ithalat işlemlerini kolaylaştırmak, gümrük vergilerini kaldırmak ya da azaltmak, tüm ülkelerde

aynı gümrük tarifesinin geçerli olmasını sağlamak amacıyla yapılan anlaşmadır.

Gümrük İzin Belgesi: Tüm yasal gerekliliklerin karşılandığına ve aracın ayrılabilmesine ilişkin gümrük belgesidir.

Gümrük Tescil: İhracatçı ya da ithalatçı firma veya gümrükçüsü tarafından hazırlanan gümrük beyannamesinin gümrük nezdinde onaylanması, ilgili emtianın ithalatının yapılabilmesi için gümrük onayına sunulmasıdır.

Güvenli Bölge: Özel malzemelerin depolanması için ayrılan yerdir.

Güvenlik Stoğu: Tedarik süresi ve tüketim (satış) hızında olabilecek beklenmeyen durumlar sonucunda stoksuz kalma durumuna düşmemek için tutulan stok miktarıdır.

Güzergah: İnsan, mal, araç, hizmet veya bilginin, önceden belirlenmek üzere harekete başlama ve bitiş noktaları arasında izleyeceği yoldur.

Ham madde: Üretim süreçlerinde işlenerek son ürünü elde etmede yüksek oranda kullanılan malzemelerdir.

Hamule Senedi: Trenle yapılan taşımacılıkta kullanılan makbuz niteliğindeki belgedir. Kıymetli evrak özelliğine sahip değildir.

Hareketli Raf (Moving Rack): Raf bloklarının motor tahriki ile yatayda hareket edebildiği sistemdir. Bu hareket kabiliyeti ile daha az koridor planlanarak, daha yoğun bir depolama yapılabilir. Genellikle giriş çıkış elleçleme hızı göreceli olarak daha düşük olan operasyonlarda (arşiv depolama gibi) kullanılır.

Hareketli Rampa: Elleçleme ekipmanlarının depo ile araç kasası arasında geçişine imkan sağlayan ekipmandır. Hareketli yapısıyla farklı yüksekliklerdeki araç kasaları ile depo zemini arasındaki yükseklik farkını elimine eder, arada köprü vazifesi üstlenir.

Hasar: Malzemelerin nakliyesi, depolanması, elleçlenmesi vb. işlemler sırasında oluşan yırtılma, çatlama, kırılma, bozulma, deforme olma, ıslanma vb. değer kaybına neden olan zararların tümüdür.

Hava Konşimentosu (Airway Bill): Gönderici ile hava taşıyıcı arasında ciro edilemez formda hazırlanan taşıma senedidir.

IATA (International Air Transport Association): Uluslararası hava taşımacılığında yolcu ve kargo taşımacılığın tariflerini ve yetkilendirilmelerini denetleyen örgüttür.

IMCO Charge: Tehlikeli madde taşımalarında armatörün talep ettiği ek ücrettir.

IMO Belgesi (IMO Document): Yanıcı, patlayıcı ve kimyasal taşımak için kullanılan belgedir.

Intermodal Taşımacılık (Intermodal Transportation): Intermodal taşımacılık; taşınacak malın, mal üzerinde herhangi bir fiziki işlem yapılmadan ve konteyner/treyler hiç açılmadan birden fazla taşıma modeli kullanılarak (Ro-Ro, karayolu, denizyolu, demiryolu) nihai varış noktasına ulaştırılmasıdır.

Işıkli Toplama (Pick by Light): Ürün toplama sürecinde, led ekran vasıtasıyla hangi adresten kaç adet ürün toplanacağını personele gösteren elektronik sistemdir. Üzerindeki düğmeler vasıtasıyla toplama işlemiyle ilgili sonucun depo yönetim sistemine bildirilmesini sağlar.

Işık Yönlendirmeli Ayırıştırma (Put to Light): Ürün ayırıştırma sürecinde, led ekran vasıtasıyla hangi adrese kaç adet ürün konulacağını personele gösteren elektronik sistemdir. Üzerindeki düğmeler vasıtasıyla ayırıştırma işlemiyle ilgili sonucun depo yönetim sistemine bildirilmesini sağlar.

İade: Alıcıya ürün tesliminden sonra hasar görmesi, reddi, ambalaj malzemelerinin geri kazanımı, kullanım süresinin dolması, modasının geçmesi, onarım vb. nedenlerle ürünlerin alıcıdan başlangıç noktasına geri götürülmesi faaliyetlerine denir.

İade Ürün Belgesi: Geri gönderilen ürünün şirketin orijinal ürünü olduğunu gösteren ve iade nedenini belirten formdur.

İade Yönetimi: Müşteriden tedarikçiye geri gönderilen ürünlerle ilgili taşıma, depolama, geri kazanım, imha gibi işlemlerin yönetimidir.

İçinden Geçilebilir Raf: İstif ekipmanının koridordan rafın içine girmesine izin veren, paletlerin derinlemesine istiflenmesine olanak tanıyan ve böylece koridor olarak ayrılan alanı minimize eden, az çeşit malın yüksek miktarlarda depolandığı, yerleştirme için travers yerine rayların kullanıldığı raftır. LIFO (last in first out – son giren ilk çıkar) prensibine uygun bir işleyiş sağlar.

İhracat (Export): Malların içinde bulunulan ülkeden başka bir ülkeye gönderilmesi yolu ile oluşan ticarettir.

İkmal (Replenishment): Malzemenin depolama sürecinde, farklı ambalaj biçimlerinde ve/veya depolama lokasyonlarında bulunabilirliğinin sağlanması için yapılan depo içi transfer işlemidir.

Intranet: Şirket birimleri arasında veri değişimini sağlamak üzere bilgisayar ağlarının birbirine bağlanması.

İrsaliye (BOL): Satılan malı bir yerden başka bir yere sevk ederken kullanılan, maliye onaylı mal teslimini gösteren resmi belgedir.

İstif: Belli ölçütlere göre farklı yüklerden oluşturulan bir yığın yüküdür.

İstifleme: Hacmi dikey yönde kullanmak amacıyla malzemelerin üst üste yığılmasıdır.

İş Birliği: Tedarik zincirindeki tüm tarafları, daha iyi zincir performansı için teşvik edebilmek, cesaretlendirmek ve özendirmektir.

İthalat (Import): Malların bir başka ülkeden, içinde bulunulan ülkeye getirilmesi yolu ile oluşan ticarettir.

İzlenebilirlik: Tedarik zinciri boyunca bir ürünün üretimden tüketime kadar izlediği yol ile ilgili verilerin süreç boyunca elde edilip raporlanabilmesidir.

Jettison: Gemi tehlikedeysen malzemelerin gemiden atılmasına denir.

Joint Rate (Müşterek Navlun Ücreti): Birinci taşıma noktasından diğerine kadar uygulanan fiyat. Bu ulaşım sistemleri hatlar arasında anlaşılmış ve onaylanmış tek tarifedir.

Just In Time Delivery System: Malzemenin, gereken zaman ve miktarda, gereken yerden alınıp gereken yere istenilen koşullarda sevkiyat ve teslimatına yönelik sistemdir.

K1: Bir veya birden fazla özmal taşıtla karayoluyla şehirlerarası eşya taşımacılığı yapacak olan gerçek veya tüzel kişilerin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'ndan almaları gereken yetki belgesidir.

Kabotaj: Deniz ticaretinde bir ülkenin kendi ülkesi içinde taşımacılık yapma yetkisini salt kendi bayrağını taşıyan taşıyıcılara vermesidir. Ayrıca karayolu taşımacılığında ticari araç sürücülerinin başka ülkelerde çalışma hakkı olarak da kullanılmaktadır.

Kabul Kredili Ödeme (Acceptance Credit): Mal bedelinin belli bir vadede ödenmesini taahhüt eden ve bu ödemeye bir poliçenin araç olduğu ödeme şeklidir. Bir başka ifade ile kabul kredisi satılan malın bedelinin bir poliçeye bağlandığı vadede satıcıya ödendiği bir ödeme şeklidir. Bu kredi vesaik ile birlikte ibraz edilen poliçenin ithalatçı veya buna ilaveten ithalatçının bankası tarafından kabul edilmek suretiyle kullanılır. Kabul kredili ödemede taraflara bankalar aracılık ederler ve bunun için komisyon alırlar. Satıcının düzenlediği poliçe sadece alıcı tarafından kabul edilmiş ise "trade acceptance" vardır.

Poliçenin bir banka tarafından kabul edilmesinin öngörülebilir olduğu durumda banka poliçeyi kabul eder veya ithalatçının kabulüne aval verebilir. Buna "banker's acceptance" denilmektedir. Bu ödeme şeklinde vadeli alım yapmak isteyen ithalatçıya karşı ihracatçı, poliçeye bankanın kabul veya aval vermesiyle kendini garanti altına almış olmaktadır.

Kalite Kontrol: Bir ürün ya da hizmetin, öngörülen kalite koşullarını karşılama derecesinin belirlenmesidir.

Kanban: Tam zamanında üretim/tedarik sistemlerinde gereksinim duyulan malzemenin, gereksinim duyulduğu zaman ve miktarda teminini sağlayan bilgi, doküman, sinyal, elektronik mesajdır.

Kapasite: Belirlenmiş koşullar altında, süre veya başka ölçütlere göre elde edilebilecek en yüksek üretim (çıktı) miktarıdır.

Kara Taşımacılığı: Malın, çıkış noktasından varış noktasına kadar geçen tüm sürecin karayolu güzergahı kullanılarak taşınmasını içeren taşıma modelidir.

Karantina Stok: Hatalı dokümantasyon, bozuk mal, kusurlu ürünlerin geri çağırılması vb. nedenlerle sağlam ürünlerden ayrı tutulan stoktur.

Karma Taşımacılık: Aynı sevkiyat kapsamında en az iki farklı taşımacılık sisteminin birlikte kullanılmasıdır.

Karşı Ticaret – Takas (Counter-trade): Finansal ödeme veya fon transferlerinin yer almadığı tek bir sözleşme ile gerçekleştirilen, eşit değerde olduğu kabul edilen iki mal grubunun doğrudan ve eş zamanlı olarak değiştirildiği işlemlerdir. Takas sözleşmeleri aynı müşteri ile uzun vadeli ve düzenli işlemleri değil; genellikle bir defaya mahsus işlemleri kapsamaktadır.

Katma Değer: Bir şirketin girdilerine kattığı değer (işçilik, amortisman, kar, vergi ve borçlar toplamı) / artırılan veya iyileştirilen değer, işlevsellik veya yarar.

Katma Değerli İşlemler (VAS): Depolarda müşteri talepleri üzerine yapılan etiketleme, ambalajlama, katlama, ısı ölçme, aktarma, karıştırma, birleştirme, ayırma, paletleme, hafif montaj, iade işlemleri, imha, kullanım kılavuzu ekleme, barkod işlemleri, bakım-onarım işlemleri vb. işlemlerdir.

Kayar Raf: Yüksek devir hızı ve daha iyi hacim kullanımı amacıyla; kutu, palet vb. paketler için FIFO ilkesini gerçekleştirmek üzere bir paket alındıktan sonra diğer paketlerin eğimli makaralar üzerinde kayarak boşaltma pozisyonuna geldiği raftır.

Kaynak Planlama: Sahip olunan özmal ve/veya taşeron tüm kaynakların verimli ve kuruma fayda sağlayacak şekilde kullanılabilmesi adına periyodik

olarak yapılan optimizasyon çalışmasıdır. Kaynak planlama sonuçlarına istinaden doğacak ihtiyaç ve talepler neticesinde ayrıca satın alma gibi süreçler de tetiklenebilir.

Kingpin: Çekici ile yarı-römork bağlantısını sağlayan büyük pimdir.

Knocked Down (KD): Ekonomik bir yükleme yapmak için yükün yeniden montajlanmak üzere parçalarına ayrılmasıdır.

Kod: Ortak kullanılan bilgileri ayırıştırarak sınıflandırmak amacıyla metnin sayısal veya alfasayısal gösterimidir.

Koli (Box): İçinde türlü eşya bulunan çeşitli büyüklükte pakettir.

Koli Etiketleri: Taşımacılıkta kullanılan kolilerin dış yüzünde yer alan, varış yeri ve/veya koli içeriği bilgisini gösteren etikettir.

Kombine Taşımacılık: Taşımanın başlangıç ve bitiş aşamalarında karayolunun kullanıldığı ve aradaki uzun mesafeli taşımanın demir, nehir, kanal veya deniz yolu ile yapıldığı taşımacılık sistemidir.

Komple: Bir taşıma aracı veya kabının bir göndericiye tahsis edilmesidir.

Konsinye İhracat – Konsinyasyon (Consignations): Kesin satışı daha sonra yapılmak üzere dış alıcılara, komisyonculara, ihracatçının yurt dışındaki şube temsilciliklerine mal gönderilmesi şeklinde yapılan ihracat şeklidir. Satılmak üzere gönderilen malları teslim alan ilgili kişi veya kuruluşlar malı rayiç değerinden satar, komisyon vb. giderleri satış gelirinden düşer ve kalan tutarı yetkili banka aracılığıyla döviz cinsinden ihracatçıya yollarlar.

Konsinye Stok: Teslim alındığında değil, kullanıldığında ödemesi yapılan ürünlerdir.

Konsolidasyon (Consolidation): Küçük miktarlı yüklerden büyük yükleme partileri oluşturarak taşımacılıkta ölçek tasarrufu sağlanmasıdır.

Konsollu Raf: Özellikle uzun malların (profil, boru, levha, plastik, ahşap vb.) yan yana veya üst üste istiflenmesinde kullanılan, ön tarafı açık, yatay yönde taşıyıcı kolları olan raftır.

Konşimento (Bill Of Lading): Yükleme talimatıdır. Gönderici ve alıcının tüm detaylarının bulunduğu, yükleme yeri ve tarihi, malın teslim edileceği yer, mal cinsi, adeti, brüt kilosu ve teslim şekli gibi bilgileri içerir.

Konteyner: Her türlü atmosferik koşullara dayanıklı olan, özellikle denizyolu taşımacılığı bağlantılı kombine taşımacılıkta kullanılmakta olan, kolay elleçlenebilen ve üst üste istiflenebilen yüklerin içine yerleştirildiği standart metal yük kasalarıdır.

Kontrat Lojistiği: Lojistik hizmet sağlayıcı Şirket ile mŐŐterilerle sözleşmeye bağlı olarak lojistik operasyonların dış kaynak kullanıp gerŐekleŐtirilmesidir.

Konveyör (Conveyor): YŐkleri havadan veya yerden taşımaya yarayan, kapalı devre ŐalıŐan devamlı aktarma mekanizmasına denir. ŐeŐitli yŐk ve malzeme taŐınmasında faydalanılan sŐrekli taşıma aracıdır.

Koridor: Bir stoklama sahasındaki geŐiŐ yoludur.

Kullanılabilir Adresler: Lojistik tesislerde farklı amaÇlar (stoklama, elleÇleme, araÇ yŐkleme/boşaltma, katma değerli hizmetler) işin belirlenen lokasyonların ilgili işlem işin uygunluğunu, mŐsaitlik durumunu ifade eder.

KŐŐat: FarsŐa kŐkenli bir kelime olup aŐma, aŐılıŐ anlamına gelmektedir. Mal sahiplerinin, beyannamelerini dŐzenleyebilmek işin beyandan Önce eŐyalarını muayene etme, numune alma ve tartma hakkıdır.

L2 Belgesi (L2 Document): Karayolları Taşıma Kanunu gereği, uluslararası lojistik iŐletmeciliđi yapan firmaların sahip olması gereken bir yetki belgesi tŐrŐdŐr. Kanun hŐkŐmlerince belirtilen ihlaller gerŐekleŐtirilmedikŐe, belge geÇerlilik sŐresi 5 yıldır.

LIFO (Last In First Out): Son giren malzemenin ilk Őıkacađını Öngören ilkedir. Lojistik: Taşımacılık, depolama, paketleme ve elleŐlemeden oluşan fiziksel akış ile gŐmrŐkleme, sigorta, gŐzetim, stok yönetimi ve sipariş yŐnetiminden oluşan hizmet akıŐıdır.

Lojistik YŐnetimi: MŐŐteri gereksinimlerini karŐılamak ūzere, ūretim noktası ve tŐketim noktaları arasındaki mal, hizmet ve ilgili bilgilerin ileri ve geri yŐndeki akıŐları ile depolanmalarının etkin ve verimli bir Őekilde planlanması, uygulanması ve kontrolŐnŐ iŐeren tedarik zinciri sŐreci aŐaması.

Low-bed (Deve Boynu Treylet): Ağır iş makineleri ya da Özel proje yŐkleri gibi uluslararası ve yurt iÇi karayolu taşıma yŐnetmeliđine göre standartların dışında, normal kamyonların veya tırların taŐıyabilecekleri uzunluk, yŐkseklik, genişlik ve tonajdan farklı olan yŐklerin taşınmasını sağlayan yarı rŐmorktur.

Mahrece İade (Return to Country Of Origin): İthal edilen malzemenin niteliklerine uygun olmadıđı durumlarda ithal edilen ūlkeye iade edilmesidir.

Mal Kabul: Depoya gelen malzemenin kabul edilmesi işlemidir. İŞlem; yŐkŐn boşaltılarak mal kabul alanına alınması, kayıtlı bilgilerle fiziksel bilgilerin karŐılaŐtırılması, malın depoya alınması ve kaydının tutulması işlemlerini iÇerir.

Mal Kabul Alanı: Depoya gelen malzemenin kabul işlemlerinin yŐrŐtŐldŐđŐ alandır.

Mal Mukabili Ödeme (Cash Against Goods): İhraç edilen malın bedelinin malın ithalatçı tarafından teslim alınmasından sonra ödendiği ödeme şeklidir.

Malzeme Talebi: Depodan mal almak, depoda yoksa satın alma işlemini başlatmak üzere yapılan taleptir.

Malzeme Yönetimi: Bir şirket içindeki tüm malzemelerin; kodlama, gereksinim planlama, stok kontrolü, tedarik, depolama vb. faaliyetlerini içerecek şekilde yönetimidir.

Manifesto (Manifest): Taşıyıcı ve acentesi tarafından hazırlanan detayların listesini gösteren belgedir. Araçtaki toplam kargonun özet detaylarıdır. Genellikle gümrük amaçlı kullanılır.

Maut: Almanya'da 12 ton üzeri araçlardan alınan otoyol kullanım vergisidir.

Menşei Şahadetnamesi (Certificate Of Origin): Uluslararası ticarete dolaşımda olan malın menşeiini, yani üretildiği yeri ve dolayısıyla hangi ülkeye ait olduğunu gösteren belgedir.

Mevsimsel Stok: Bir mevsim başlamadan önce mevsim boyunca oluşacak tüketimi karşılamak üzere tutulan stoktur.

Mezanin Tip (Platformlu – Yürüme Yollu) Raf Sistemi: Yedek parça, hazır giyim, aksesuar, kozmetik gibi küçük ve çok artikelli ürünleri depolamak için kullanılan, her bir ürüne ekipman kullanmaksızın erişimi sağlayan, dikey olarak depo hacmini verimli kullanmayı sağlayan raf sistemidir. Raf içerisindeki platformlarda personelin yürütmesine imkan verir ve bu sayede yüksek bir deponun ara katlı gibi kullanılmasına imkan sağlar.

Muayene: Depolama veya Gümrük noktalarında malzemenin iç ya da dış görevliler (üçüncü şahıslar) gözetiminde, gerektiğinde numune alınıp analiz edilerek kontrol edilmesidir.

Mücbir Sebep (Force Majeure): Sözleşmelerde tarafların kendi kontrolleri dışında gelişen ve öngörülemez durumlardan dolayı (deprem, sel, savaş vb.) sorumlu tutulamayacaklarına ilişkin hükümdür.

Mühür (Seal): Araç gümrüklendikten sonra takılan ve teslim kadar izinsiz açılmadığını gösteren bir çeşit kilitleme sistemidir.

Müşteri: Ürünün ve hizmetlerin satıldığı kurum veya kişidir.

Müşteri İlişkileri Yönetimi: Müşteri özellikleri ile satış ve pazarlama faaliyetlerinin çok yönlü ve çapraz analizleri yolu ile müşterilere daha etkin ve verimli hizmetler sunulmasıdır.

Navlun (Freight): Taşıma hizmeti karşılığında ödenen ücrettir.

Optimizasyon: Kaynak planlama ile paralellikleri bulunan bir kavramdır.

Mevcut kaynaklar dahilinde alınacak aksiyon ve uygulanacak planlar ile bu kaynakların maksimum kapasite ile kullanılması, verimlilik, karlılık gibi kurumun ölçülebilir değerlerinin artırılmasını amaçlarken; ceza, gecikme, kayıp gibi performans kriterleri ile ölçümlenen bir yapı içinde bu kriterlerin en düşük seviyede tutulmasını hedeflemektedir.

Ordino (Delivery Order): Konşimentoda yazılı malların kısım kısım çekilebilmesini temin etmek üzere hazırlanan emir veya talimatnamedir. Ordino aynı zamanda konşimentoya karşılık malın gümrükten çekilmesi için talimattır.

Ortalama Stok: Belirli bir dönemde bir ürün, bir ürün grubu veya tüm ürünler için elde bulundurulmuş ortalama stok düzeyidir.

Otomatik Depolama Sistemi (AS/RS): Malzemenin depodaki yerine yerleştirilmesi ile depolandığı yerden alınarak sevk edilmesi işlemlerinin bilgisayar kontrollü donanımla gerçekleştirildiği, her bir raf koridorunda yerleştirme ve toplama amaçlı olarak yatay ve dikey yönde hareket edebilen robotların çalıştığı depolama sistemidir.

Ödeme Şekilleri (Made Of Payment):

- Akreditifli Ödeme (Payment Under Letter Of Credit – L/C):** Bir alıcının talebine istinaden, bir bankanın verdiği ve alıcı tarafından ayrıntıları belirtilmiş, mala veya hizmete ilişkin belgelerin ibrazı karşılığında, belirtilen bir satıcıya ödeme yapılacağı yolundaki şartlı bir taahhüttür.
- Kabul Kredili Ödeme (Acceptance Credit):** Mal bedelinin belli bir vadede ödenmesini taahhüt eden ve bu ödemeye bir poliçenin araç olduğu ödeme şeklidir. Bir başka ifade ile kabul kredisi satılan malın bedelinin bir poliçeye bağlandığı vadede satıcıya ödendiği bir ödeme şeklidir. Bu kredi vesaik ile birlikte ibraz edilen poliçenin ithalatçı veya buna ilaveten ithalatçının bankası tarafından kabul edilmek suretiyle kullanılır. Kabul kredili ödemede taraflara bankalar aracılık ederler ve bunun için komisyon alırlar. Satıcının düzenlediği poliçe sadece alıcı tarafından kabul edilmiş ise "trade acceptance" vardır. Poliçenin bir banka tarafından kabul edilmesinin öngörülebilen olduğu durumda banka poliçeyi kabul eder veya ithalatçının kabulüne aval verebilir. Buna "banker's acceptance" denilmektedir. Bu ödeme şeklinde vadeli alım yapmak isteyen ithalatçıya karşı ihracatçı, poliçeye bankanın kabul veya aval vermesiyle kendini garanti altına almış olmaktadır.
- Karşı Ticaret – Takas (Counter-trade):** Finansal ödeme veya fon transferlerinin yer almadığı tek bir sözleşme ile gerçekleştirilen, eşit değerlerde olduğu kabul edilen iki mal grubunun doğrudan ve eş zamanlı olarak değiştirildiği işlemlerdir. Takas sözleşmeleri aynı müşteri ile uzun vadeli ve düzenli işlemleri değil; genellikle bir defaya mahsus işlemleri kapsamaktadır.

4. **Konsinye İhracat – Konsinyasyon (Consignations):** Kesin satışı daha sonra yapılmak üzere dış alıcılara, komisyonculara, ihracatçının yurt dışındaki şube temsilciliklerine mal gönderilmesi şeklinde yapılan ihracat şeklidir. Satılmak üzere gönderilen malları teslim alan ilgili kişi veya kuruluşlar malı rayiç değerinden satar. Komisyon vb. giderleri satış gelirinden düşer ve kalan tutarı yetkili banka aracılığıyla döviz cinsinden ihracatçıya yollarlar.
5. **Mal Mukabili Ödeme (Cash Against Goods):** İhraç edilen malın bedelinin malın ithalatçı tarafından teslim alınmasından sonra ödendiği ödeme şeklidir.
6. **Peşin Ödeme (Cash Payment / Advance Payment / Prepayment / Cash Before Delivery):** İthalatçının mal bedelini ihracatçıya fiili ihraçtan önce ödediği ödeme şeklidir.
7. **Vesaik Mukabili Ödeme (Cash Against Documents – CAD):** İthalatçı firmanın bankasının ihracat bedelini, ihracatçı firmanın bankasına ödemesi karşılığında belgelerin ithalatçıya teslimini öngören ödeme şeklidir. İthalatçı teslim aldığı ödeme belgeleri ile malı gümrükten çekme hakkına sahip olur. Bu ödeme şekline belge karşılığı ödeme şekli de denir.

Ölü Stok: Belirli bir süre boyunca talebi veya tüketimi gerçekleşmemiş stoktur.

Özet Beyannamesi (Summary Declaration): İthal ve ihraç edilecek eşyanın gümrüğe geldiğini gösteren bir belgedir.

Paket: Ürünleri dış etkilerden koruyan ve onları bir arada tutarak; pazarlama, taşıma, depolama, dağıtım işlemlerini kolaylaştıran ve metal, plastik, karton vb. malzemelerden yapılmış kaptır.

Paketleme: Bir ürünün üreticiden tüketiciye kadar uzanan dağıtım zincirinde güvenli ulaşımının sağlanabilmesi için kullanılan koruyucu araçların tümüdür.

Paletleme: Ürünün, taşınmak ve depolanmak üzere paletlerde istiflenmesidir.

Panelvan: Yük taşımak için üretilmiş, 3 – 5 metrelik kapalı kasaya sahip, minibüse benzer hafif ticari araç (yarı kapalı açık kasa) olan kamyonette açıkta mal taşınırken, bu modelde kapalı bir depo gibi içi boş bölümde yük taşınır.

Parsiyel Yükleme (Partial Shipments): Aynı güzergahtaki birbirinden farklı müşterilerin yüklerini, aynı TIR ile taşıma yöntemidir.

Peşin Ödeme (Cash Payment / Advance Payment / Prepayment / Cash Before Delivery): İthalatçının mal bedelini ihracatçıya fiili ihraçtan önce ödediği ödeme şeklidir.

Planlama: Müşteri ve/veya acentelerimizden gelen yük taleplerinin, elimizdeki kaynak ve yine müşteri taleplerine istinaden yükleme planlarının yapılarak yüklerin yola çıkarılmasıdır.

Poliçe: Sigorta akdinin yapılmış olduğunu ve akdin karşılıklı olarak koşullarını (her iki tarafın haiz olduğu hak ve borçları) gösteren yazılı bir sözleşmedir.

Proforma: Satıcı tarafından alıcı adına düzenlenen ve yapılan anlaşma ile ilgili her türlü detayı gösteren ön faturadır.

Promosyon: Satışı artırmak için yapılan yenilikler veya sunulan avantajlardır.

Raf: Depolarda düzeni sağlamak, üzerine ürün koymak, yüksekliği kullanabilmek ve malı korumak amacıyla kullanılan, sürekli sabit olan veya gerektiğinde ölçüleri ayarlanabilen, metal, ahşap veya plastik malzemeden yapılmış bir depolama donanımıdır.

Rampa: Taşıma aracının kasası ile yükleme bölgesinin aynı yükseklik düzeyinde olmasını sağlayan ve böylece malzemenin boşaltma ve yükleme işlemlerini kolaylaştıran alandır.

Raylı Koridor: Dar koridor istifleyicilerinin belli bir doğrultuda hareket etmesini sağlayan kılavuz rayların bulunduğu koridordur.

Reach-Truck: Depolama ihtiyacının karşılanmasında geniş koridorlarda (yaklaşık 3 metre genişlikte), yan yüklemeli ve 10 – 13 metre yüksek seviyelerde istifleme yapılan depolarda kolay, rahat, hızlı ve güvenli hareket imkanı sağlayabilen elektrikli istif ekipmanıdır.

Rezerve Alanlar: Yerleştirme, toplama veya başka amaçlar için kullanılmak üzere, önceden belirlenmiş çapraz sevkiyat alanı gibi özel alanlardır.

Rezerve Stok: Belli bir ürün için açılan iş veya sipariş emri çerçevesinde gerekli miktarda ayrılmış stoktur.

RF El Terminali (Radyo Frekansı): Barkod, karekod tarama veya tuşları ile manuel işlem yapılarak bilgi toplama, toplanan bu bilgilerin kayıpsız, hatasız istenen sistem veri tabanına radyo frekansı ile online olarak teslim etmeyi sağlayan, aynı şekilde sistem veri tabanından personeli yönlendirmeye yönelik bilgileri ekranı vasıtasıyla gösteren, kullanımı kolay, mobil el bilgisayarlarıdır.

RF ID: Çevresinde anten sarılı olan bir mikroçipten ve bir okuyucudan oluşan, bir yazılım -donanım sistemi ile bütünleştirilen, etiket ve okuyucu arasındaki veri iletişiminin radyo dalgaları ile sağlandığı otomatik tanıma sistemidir.

Rotalama: Taşıma işleminin başlangıç noktasından ulaştırılacak noktalara hangi sıra ve güzergah ile yapılacağıın belirlenmesidir.

Römork: Bir çekici araç tarafından çekilen ve taşıyacağı yükün özelliklerine uygun bir şekilde imal edilen, kendi tekerlekleri üzerinde park edilebilen, yük taşıma amaçlı karayolu taşıma aracıdır.

Römorkör: Büyük gemilerin, liman alanlarında hızlı ve güvenli bir şekilde manevra yapmasına yardımcı olan motorlu deniz aracıdır.

Rulolu Konveyör: Yerleştirilen silindir kalıpların motor ile döndürülmesiyle üzerlerindeki ürünü ya da taşıma kabını (palet, sepet vb.) hareket ettiren ekipmandır.

R2 Belgesi (R2 Document): Karayolları Taşıma Kanunu gereği, uluslararası taşıma işleri organizatörlüğü yapan firmaların sahip olması gereken bir yetki belgesi türüdür. Kanun hükümlerince belirtilen ihlaller gerçekleştirilmedikçe, belge geçerlilik süresi 5 yıldır.

Sabit Depolama Politikası: Her ürünün, kendisi için ayrılmış özel bir alana depolanması politikasıdır.

Sabit Fiyat: Üzerinde hiçbir şekilde değişiklik yapılmayan fiyattır.

Sabit Maliyetler: Kısa vadede yapılan işin miktarından etkilenmeyen, sabit kalan maliyetlerdir.

Satın alma: İstenen kalite, zaman ve miktarda, uygun fiyatta, uygun bir teslimat ve ödeme planı ile gerekli görüldüğü takdirde ek koşullarla mal veya hizmetlerin mülkiyetinin satıcıdan alıcıya geçmesidir.

Serbest Bölge: Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber; Serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen serbest dolaşımdaki eşyanın, bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın ihracına bağlı olanaklardan yararlandığı yerlerdir.

Sevk İrsaliyesi (Packing Slip): Üzerinde araçtaki yükün adını, miktarını, navlun bedelini, kesilen fatura numarasını belirten resmi evrak. Malların nakli sırasında vergi mevzuatı bakımından kontrol edilebilmesi amacıyla, ticari emtianın bir yerden başka bir yere nakli sırasında düzenlenmesi ve malla birlikte bulundurulması zorunlu olan belgedir.

Sevkiyat (Shipment): Taleplerin (siparişlerin) belirli ölçütlere göre (sevk günü, yeri, yükleme aracı, rotası, miktarı vb.) tasnif edilerek ilgili resmi evraklarla talep edilen yerlere ulaştırmak üzere depodan çıkarılması işlemidir.

Sınır Kapısı: İhracat ve/veya ithalat araçlarının transit güzergahları üzerindeki ülkelere giriş yaptıkları ya da ülkelere çıkış yaptıkları ülke sınırlarını belirtir.

Sıralı İstifleme: Yüklerin, raf kullanılmadan bir plan dahilinde zemin üzerinde üst üste istiflenmesidir.

Sırt Sırt Raf Aralığı: Sırt sırt raf sisteminde, paletlerin raflardan olan taşmalarını dikkate alarak, iki raf arasında bırakılan boşluktur.

Sırt Sırt Raf Sistemi (Back to Back): Rafların ön yüzlerinin koridora, arka yüzlerinin birbirlerine yakın şekilde yerleştirildiği, tüm ürün çeşitlerine doğrudan erişim olanağı sağlayan, manuel olarak veya elleçleme ekipmanları ile kullanılabilen, palet kullanımı için oldukça uygun, en yaygın, ekonomik ve geniş kullanım alanına sahip olan raf sistemidir.

Sigorta: Olası risklerin gerçekleşmesi sonucu doğabilecek zararları gidermek üzere, önceden ödenen prim karşılığında bu işle uğraşan kuruluşla yapılan iki taraflı yazılı sözleşme.

Sipariş Onay Numarası: Bir malın belli bir tarihte teslim edilmesi kesinleşmiş siparişini gösteren numaradır. Bu numara malzeme teslim almak ve bu alımı borç hesabı süresince izlemek için kullanılır.

Sipariş Toplama: Depolaması yapılan ürün veya hizmetler için müşterinin miktar ve zaman verilmek suretiyle firmaya bildirdiği ve depo personeli tarafından sevkiyata hazırlanma sürecidir.

Sipariş Toplama Aracı (Picker): Raflarda palet yükünden daha az olan siparişleri elle toplamak için tasarlanmış, yatay ve dikey yönde sipariş toplama yaparken operatörün de yükselmesini sağlayan, diğer bir deyişle operatörün de makine üzerinde yer değiştirmesine olanak veren malzeme elleçleme ekipmanıdır.

Sipariş Toplayıcı (Order Picker): Operatörün yukarı çıkmasına ve sipariş toplamasına olanak tanıyan istif ekipmanıdır.

Sipariş Yönetimi: Talep ya da siparişlerin karşılanması, fiyatlandırılması, kaydının tutulması, stokların kontrolü, stok tahsisinin yapılması ya da üretim/satın alma gereksinimlerinin ilgili yerlere bildirilmesi, sipariş takibi yapılması, teslimatın ve tahsilatın izlenmesi sürecidir.

Sovtaj: Hasar gören ürünlere sigorta eksperleri tarafından biçilen maddi değerdir.
Söz Verilebilir Stok: Geleceğe yönelik satış siparişlerinin ne zaman karşılanabileceğini gösteren, planlanan stok miktarlarıdır.

Spanzet (Ratchet Strap): Yükün üstünden geçerek, yükün taşınacağı yüzeye sabitlenen ve üzerinde "gırgır" olarak bilinen gergi mekanizmasıyla gerilerek yükü sabitlemekte kullanılan polyester şeritlerin genel adıdır.

Spot Araç (Spot Vehicle): Serbest çalışan, tek seferlik taşıma anlaşması yapılan araçların genel adıdır.

Standart Palet Rafı: Euro ve ISO vb. normlarda standart paletler için tasarlanmış klasik raftır.

Standart Ürün Kodu: "Uniform Product Code" Konseyi (UPCC) tarafından verilen, ilk beş karakteri üreticiyi, diğer 5 karakteri ise ürünü tanımlayan koddur.

Stok: Gelecekte oluşacak veya oluşabilecek gereksinimlere karşı genellikle depolarda bulundurulmuş malzemedir.

Stok Devir Hızı: Belirli bir faaliyet dönemi için satılan malın maliyetinin ya da miktarının, ortalama stok değerine ya da miktarına oranıdır.

Stok Düzeltme (Adjustment): Sistem üzerinde oluşan stok hatalarının düzeltilmesi adına yapılan sistemselsel olarak stok artırma ya da azaltma işlemleridir.

Stok Kontrol: Stokların sürekli veya periyodik olarak izlenerek, stok fazlalığı veya stok eksikliğine neden olmayacak şekilde ve belirlenmiş kurallara uygun biçimde siparişlerin veya gereksinimlerin belirlenmesidir.

Stok Tipi (Account): Satılabilir stok, hasarlı stok, etiketlenen ürünler stoğu, sorunlu ürünler stoğu, yeniden paketlenen iade ürünler stoğu, incelenecek iade ürünler stoğu, imha bekleyen ürünler stoğu, kalite kontrol stoğu vb. farklı özelliklerdeki stokların sistemselsel olarak ayrıştırılması için kullanılır.

Supalan: Genellikle kara ve deniz yolu ile yapılan taşımalarda kullanılan, malzemenin taşımayı yapan araç üzerinde gümrüklemesinin yapıldığı durumdur.

Sürdürülebilir Depo: Çevre ve topluma duyarlı bir şekilde faaliyetlerini gerçekleştirerek uzun bir süre hizmet verebilecek alanlardır.

Süreç İyileştirme: Kaliteyi artırma, maliyetleri azaltma, katma değer yaratmayan faaliyetleri ortadan kaldırma konularında yapılacak geliştirme çalışmalarıdır.

Sürekli Geliştirme: Performansı artırmak amacıyla faaliyetleri planlama, uygulama, kontrol etme ve önlem almaya dayalı sürekli faaliyetler çevrimidir.

Sürekli İkmal: Sürekli ürün akışını ve perakendeci stoklarında daha az ürün tutulmasını sağlamak için, tedarik zincirindeki mal ve bilgi akışının eşgüdümlemesidir.

Swap Body: Üst üste istiflenemeyecek ve stacker tarafından tepeden kaldırılamayacak kadar ince yapılmış konteynerlerin adıdır. İlk satın alma

masraflarını düşürmek ve uzun vadedeki yakıt masraflarını en azda tutmak için oldukça hafif malzemelerden üretilirler. Boyutları, diğer konteyner taşıyan araçlara yüklenebilmesi için standart ISO konteyner boyutlarındadır. Genelde dört köşesinde bulunan katlanabilir ayakları sayesinde herhangi bir yükleme/boşaltma sistemine gerek kalmadan taşındığı aracı değiştirebilir.

Talep: Belirli bir malzemenin belirli bir miktarı için ortaya çıkan gereksinimdir.

Talep Planlaması: Bir ürün veya hizmetin öngörülen bir döneme (12 ay, 6 ay, 3 ay, 1 ay gibi) ait talebinin; gerek geçmiş satış verilerinin, gerekse geleceğe yönelik etkileyen etmenlerin bir senaryo yaklaşımı ile dikkate alınarak ürün ailesi, ürün veya lokasyon bazında belirlenmesidir.

Talep Tahmini: Ürün ve hizmetlere olan talebin niceliksel ve/veya niteliksel değerlerini belirlemek amacıyla çeşitli tahmin yaklaşımlarının belirli koşullara uygun olarak kullanılmasıdır.

Tampon Stok: Üretim akışını dengelemek amacıyla iş merkezleri arasında tutulan stoktur.

Taşıma: Belirli noktalar arasında gerçekleştirilen insan ve yük aktarımıdır.

Taşıma İrsaliyesi (Delivery Note): Ticari Mal, Hammadde, Hurda, Sabit Kıymet gibi maddi olan her çeşit işletmedeki varlıkların miktarsal olarak her hareketini resmi belge altına almak amacıyla kullanılan resmi evraktır.

Taşınabilir Raf: Boş veya dolu olarak taşınabilen raftır.

Tedarik: Gerekli olan makine, alet, aygıt, hammadde, malzeme, parça, yarı-ürün, ürün ve hizmetlerin uygun tedarikçilerden sağlanması amacıyla gerekli olan araştırma, seçme, planlama, stok kontrol, satın alma, nakliye, teslim alma, değerlendirme vb. faaliyetlerin tümüdür.

Tedarik Zinciri: Tedarikçiden müşteriye doğru hareketleri kapsayan ve bu süreç içerisindeki örgütler, insanlar, teknoloji gibi faaliyetlerin bütününe verilen isimdir. Bu çerçevede birçok şirketi birbirine bağlayan zincirdir.

Tedarikçi: Mal ve hizmet sağlayıcısı firmadır.

Tehlikeli Madde: Sağlığa, güvenliğe ve bulunduğu ortamdaki diğer malzemelere zarar verme riski olduğu için taşıma ve depolama sırasında özel önem verilmesi gereken malzemedir.

Temin Süresi: Bir ürünün/hizmetin satın alma siparişinin veya üretim emrinin verilmesi ile sipariş teslimatının veya ürün üretiminin gerçekleşmesi arasındaki süredir.

Tesellüm: Malzemeyi teslim eden yetkili personelden malın, firma yetkilisi tarafından teslim alınma işlemidir.

Tesellüm Belgesi (Certificate Of Delivery): Depolama, taşıma ve/veya katma değerli hizmetler sunmak üzere, söz konusu hizmeti veren firma, tedarikçi veya müşterilerden malı teslim alırken veya teslim ederken imzalama ve kaşeleme suretiyle söz konusu eşyaların ilgili tarafın sorumluluğuna geçtiğini belgelemek üzere düzenlenen evraktır.

Teslim Zamanı: Bir malın müşteriye teslim edildiği tarih ve/veya saattir.

THC (Terminal Handling Charges): Limandaki elleçleme ücretidir.

Tır Karnesi (TIR Carnet): Hareket noktasındaki gümrük idaresinden, varış noktasındaki gümrük idaresine kadar bir prosedür altında taşımayı sağlayan bir gümrük transit belgesidir. İhtiva ettiği sayfa sayısına göre 4, 6, 14 ve 20 yaprak olmak üzere çeşitlere ayrılmıştır.

Tonaj: Bir yük taşıma aracının ton cinsinden taşıma kapasitesidir.

Toplama Alanı (Picking): Toplama, yerleştirme ve ikmal işlemlerinde kullanılmak üzere, her bir parça için önceden belirlenmiş yerdir.

Transpalet: Depoda sipariş toplama, araç yükleme ve boşaltma işlemlerinde kullanılan, alçak konumlarda çalışmaya elverişli malzeme elleçleme ekipmanıdır.

Tutanak: Belirli bir olayı veya durumu belirlemek üzere ilgililerce imzalanmış belgelerdir (mal kabul tutanağı, sayım tutanağı, eksik/fazla tutanağı vb.).

UBAK: 1 Ocak 1974 tarihinde yürürlüğe konmuştur.2006 yılında UBAK, Uluslararası Ulaştırma Forumu (ITF) olarak değiştirilmiştir. UBAK belgesi, Sekretarya tarafından üye ülkelere tanınan kota dahilinde Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bankalığı tarafından belirli koşulları sağlayan firmalara her yılın başında tahsis edilen, beraberinde usule uygun olarak doldurulmuş bir seyir defteri olan, üye ülkeler arasında gerçekleştirilen taşımalarda kullanılan izin belgesidir.

Uluslararası Taşıma: Bir ülkeden bir ülkeye doğrudan veya transit olarak; karayolu, denizyolu, demiryolu ve/veya havayoluyla yapılan her çeşit taşımadır.

Uluslararası Teslim Şekilleri (Incoterms): Uluslararası Ticaret Odası (ICC) tarafından uluslararası ticarete kullanılan terimlerin bir standarda kavuşturulması amacıyla uygulamaya konulan bir programdır. Toplam 11 adet teslim şekli vardır.

1. **CFR (Cost and Freight):** Mal bedeli ve navlun ödenmiş, sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan uluslararası ticarete bir teslim şeklidir. Satıcı tüm masraf ve riskleri üstlenerek malları yükleneceği limana kadar getirir, ihracat için gümrüklenmiş olarak gemiye teslim etmesini ifade eder. Malların hasar ve kaybına ilişkin risk, mallar gemiye bulunduğu alıcıya geçerken, masrafların alıcıya devri, varış limanında gerçekleşir.
2. **CIF (Cost, Insurance and Freight):** Mal bedeli, sigorta ve navlun ödenmiş, sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan uluslararası ticarete bir teslim şeklidir. Satıcı tüm masraf ve riskleri üstlenerek malları yükleneceği limana kadar getirir, ihracat için gümrüklenmiş olarak gemiye teslim etmesini ifade eder. Ayrıca satıcı malların taşınması sırasında oluşacak kayıp ve hasar riskine karşılık alıcı adına asgari teminat oranında bir sigorta sözleşmesi yapar. Malların hasar ve kaybına ilişkin risk, mallar gemiye bulunduğu alıcıya geçerken, masrafların alıcıya devri, varış limanında gerçekleşir ve risk alıcıya geçer.
3. **CIP (Carriage and Insurance Paid To):** Mal bedeli, sigorta ve navlun ödenmiş, her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticarete bir teslim şeklidir. Satıcının malları ihracat için gümrüklenmiş olarak kendisinin seçtiği bir taşıyıcı veya diğer bir kişiye belirlenen yerde (eğer taraflarca böyle bir yer kararlaştırılmış ise) teslim edileceğini ve satıcının, malların belirtilen varış noktasına getirilmesi için taşıma masraflarını ödemek zorunda olduğunu ifade eder. Satıcı sigorta primini ödemek suretiyle yüklediği mal cinsine uygun olan asgari teminat oranında bir sigorta yaptırır. Satıcı "teslim yükümlülüğünü" mallar varış yerine ulaştığında değil, malları taşıyıcıya teslim ettiğinde yerine getirmiş sayılır.
4. **CPT (Carriage Paid To):** Mal bedeli ve navlun ödenmiş, her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticarete bir teslim şeklidir. Özellikle çok araçlı taşımacılık türlerinde kullanılır. Satıcının malları ihracat için gümrüklenmiş olarak kendisinin seçtiği bir taşıyıcı veya diğer bir kişiye belirlenen yerde (eğer taraflarca böyle bir yer kararlaştırılmış ise) teslim edileceğini ve satıcının, malların belirtilen varış noktasına getirilmesi için taşıma masraflarını ödemek zorunda olduğunu ifade eder. Malları ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği andan itibaren malla ilgili bütün risk ve navlun dışındaki masraflar genel bir kural olarak alıcıya geçer.
5. **DAP (Delivered At Place):** Mal bedeli, sigorta, navlun ve iç taşımacılar ödenmiş, çok çeşitli taşıma dahil her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticarete bir teslim şeklidir. Satıcının malları belirlenen varış yerinde gelen taşıma aracından boşaltmadan alıcının tasarrufuna bırakmakla teslim ettiğini ifade eder. Satıcı, malların belirlenen varış yerine getirilmesine ilişkin tüm hasar ve masrafları üstlenir. Satıcı varış yerine kadar olan tüm masrafları üstlenir, ancak alıcı ülkesindeki gümrük işlemleri ve masrafları alıcıya aittir.
6. **DAT (Delivered At Terminal):** Mal bedeli, sigorta, navlun ve iç taşımacılar ödenmiş, çok çeşitli taşıma dahil her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticarete bir teslim şeklidir. Satıcının malları belirlenen varış yerinde veya limanda belirlenen terminalde gelen taşıma aracından boşaltılmış bir şekilde alıcının tasarrufuna bırakmakla malların teslim

edildiğini ifade eder. DAT, eşyanın alıcı ve satıcı tarafından belirlenmiş olan terminal noktasında, boşaltma masrafları satıcı tarafından karşılanmış olarak alıcının emrine bırakılmasıdır.

7. **DDP (Delivered Duty Paid):** Mal bedeli, sigorta, navlun ve iç taşımalar ödenmiş, çok çeşitli taşıma dahil her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Satıcının teslim yükümlülüğü, malların ithal ülkesinde belirlenen yerde emre hazır tutulması ile sona erer. Satıcı, malların o noktaya kadar taşınması, ithal gümrüğünden geçirilmesi için gerekli vergi, resim ve diğer harçlar dahil olmak üzere riziko ve giderleri üstlenmek durumundadır.
8. **Ex Works:** Sadece mal bedeli ifade eden, satıcının kendi depo veya işletmesinde malın alıcıya teslimini sağlayan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Malların işletmede teslim edilmesinden itibaren malla ilgili bütün masraf ve risk ile diğer yükümlülükler alıcı tarafından karşılanır. Satıcı, malları herhangi bir taşıma aracına yüklemek zorunda olmadığı gibi, malların ihracat için gümrükleme işlemleri gereken hallerde bu gümrükleme işlemlerini yerine getirmek zorunda değildir.
9. **FAS (Free Alongside Ship):** Mal bedeli ve limana kadar iç taşımaları ödenmiş, deniz ve iç su taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Satıcının malları belirlenen yükleme limanında, ihracat için gümrüklenmiş olarak alıcı tarafından seçilen geminin doğrultusunda (rıhtımda) bırakarak teslim etmesini ifade eder. Tesliminden itibaren malların kaybolması veya hasar görmesi gibi rizikolar alıcıya aittir. Bu andan itibaren malla ilgili bütün masraflar ve navlun alıcı tarafından karşılanır.
10. **FCA (Free Carrier):** Mal bedeli ve belirlenen yere kadar iç taşımaları ödenmiş, her türlü taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Malların ihracat için gümrüklenmiş olarak alıcı tarafından belirtilen yerde, alıcı tarafından tayin edilen taşıyıcıya teslim edilmesiyle satıcının yükümlülüğünün bitiğini ifade eder. Eğer alıcı malları teslim alması için kendisi bizzat taşıyıcı olmayan birisini tayin etmişse, satıcı malları bu kişiye bırakarak teslim yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılır.
11. **FOB (Free On Board):** Mal bedeli ve belirlenen limana kadar iç taşımaları ödenmiş, deniz ve iç sularda taşıma şeklinde kullanılan uluslararası ticaretle bir teslim şeklidir. Satıcının malları belirlenen yükleme limanında, ihracat için gümrüklenmiş olarak alıcı tarafından seçilen gemi üzerinde teslim etmesini ifade eder. Mallar geminin küpeştesine (güvertesine) geçtikten sonra meydana gelebilecek her türlü hasar, kayıp ve masraflar alıcının sorumluluğundadır.

Üçüncü Parti Lojistik (Third Party Logistics – 3PL): Müşterilerinin lojistik

faaliyetlerini (öncelikle taşıma ve depolama) üstlenen ve konusunda uzman olan lojistik şirketleridir. Birinci parti ifadesi ile satıcı şirket, ikinci parti ifadesi ile alıcı şirket, üçüncü parti ifadesi ile ise satıcı ve alıcı şirketler arasındaki bazı hizmetleri üstlenen şirket kastedilmektedir.

Üretim: Malzeme, işçilik, enerji, makine vb. üretim kaynaklarını kullanarak kullanıcılar için yararlı ürün ve/veya hizmetler oluşturulmasıdır.

Ürünlerin Depolanması Adreslenmesi (Put Away): Depoya gelen ürünlerin mal kabul işlemi yapıldıktan sonra, depodaki stok lokasyonlarına fiziksel taşınarak konulması, sistemsel olarak da taşıma kabının kimliği ile adres kimliğinin eşleştirilmesi işlemleridir.

Ürün Stoğu: Her bir ürünün depoda bulunan miktarıdır.

Ürün Toplama: Müşteri taleplerine göre, depo içerisindeki ürünlerin adreslerinden toplanması işlemidir.

Vesaik Mukabili Ödeme (Cash Against Documents – CAD): İthalatçı firmanın bankasının ihracat bedelini, ihracatçı firmanın bankasına ödemesi karşılığında belgelerin ithalatçıya teslimini öngören ödeme şeklidir. İthalatçı teslim aldığı ödeme belgeleri ile malı gümrükten çekme hakkına sahip olur. Bu ödeme şekline belge karşılığı ödeme şekli de denir.

Vinç (Crane): Ağır yük kaldırmaya ve bir yere taşımaya yarayan araçtır.

Yük: Taşınan mal, ürün veya eşyadır.

Yükleme: Sevk amacıyla malzemelerin tren, uçak, kamyon vb. bir araca güvenli bir şekilde yüklenmesi işlemidir.

Yükleme Alanı: Yüklerin konulduğu palet, platform vb. alandır.

Zararlı Madde: Depolama ve taşıma sırasında sağlık, güvenlik ve hasar açısından risk doğurabilecek maddedir.

Zeyilname: Sigorta poliçesinin yürürlükte bulunduğu dönem içerisinde meydana gelen değişiklikleri belirtmek için düzenlenen belgedir.